

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a členov senátu JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobcu **G. R.**, bývajúceho v A., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. L. M., s.r.o., so sídlom v N., IČO: X., proti žalovanej **M. M.**, bývajúcej v N., **o zaplatenie 18.929,40 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 9 C 259/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 9. apríla 2014 sp. zn. 6 Co 153/2013, takto

r o z h o d o l :

I. dovolanie proti výroku rozsudku Krajského súdu v Nitre z 9. apríla 2014 sp. zn. 6 Co 153/2013, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Nové Zámky z 18. marca 2013 č.k. 9 C 259/2011-105 v časti zaplatenia 9,5% úroku z omeškania zo sumy 24.895,44 € za obdobie 12. októbra 2011 do zaplatenia, **o d m i e t a**,

II. dovolanie proti výroku rozsudku Krajského súdu v Nitre z 9. apríla 2014 sp. zn. 6 Co 153/2013, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Nové Zámky z 18. marca 2013 č.k. 9 C 259/2011-105 v časti prevyšujúcej zaplatenie 9,5% úroku z omeškania zo sumy 24.895,44 € za obdobie 12. októbra 2011 do zaplatenia tak, že návrh zamietol, **z a m i e t a**,

III. v ostatnej časti rozsudok Krajského súdu v Nitre z 9. apríla 2014 sp. zn. 6 Co 153/2013 **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom z 18. marca 2013 č.k. 9 C 259/2011-105 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 18.929,40 € s 11% ročným úrokom z omeškania zo sumy 24.895,44 € za obdobie od 22. marca 2011 do zaplataenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil tým, že trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky z 21. januára 2011 sp. zn. 3 T 220/2010, právoplatným 22. februára 2011, bola žalovaná o.i. odsúdená nahradiť žalobcovi škodu vo výške 24.895,44 €, ktorú však nenahradiła. Istina 18.929,40 € predstavuje vyčíslený úrok z omeškania zo sumy 24.895,44 € za obdobie od 24. apríla 2004, kedy sa žalovaná vylákaním poslednej z viacerých peňažných súm dostala do omeškania, do 21. marca 2011, kedy žalobca podal návrh na začatie tohto konania. Výška úroku z omeškania je vyčíslená v súlade s § 517 Občianskeho zákonníka, a prislúcha žalobcovi odo dňa nasledujúceho po podaní návrhu, t.j. od 22. marca 2011, do zaplataenia. Námietke žalovanej o premlčaní príslušenstva nevyhovelo s tým, že podľa § 110 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa v tomto prípade príslušenstvo premlčuje až po dobe 10 rokov, a nie skôr ako istina. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalovanú zaviazal nahradiť žalobcovi trovy súdneho poplatku vo výške 1.119 € a na účet právneho zástupcu žalobcu trovy právneho zastúpenia vo výške 2.715,07 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Nitre na odvolanie žalovanej rozsudkom z 9. apríla 2014 sp. zn. 6 Co 153/2013 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.) len v časti týkajúcej sa zaplataenia 9,5% ročného úroku z omeškania zo sumy 24.895,44 € za obdobie od 12. októbra 2011 do zaplataenia. V ostatnej časti – t.j. v časti zaplataenia sumy 18.929,40 € s 11% ročným úrokom z omeškania zo sumy 24.895,44 € za obdobie od 22. marca 2011 do 11. októbra 2011, ako aj úrok prevyšujúci 9,5% zo sumy 24.895,44 € za obdobie od 12. októbra 2011 do zaplataenia – odvolaním napadnutý rozsudok ako vecne nesprávny zmenil (§ 220 O.s.p.) tak, že žalobu zamietol. Vychádzajúc z ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že pokiaľ súd v trestnom rozkaze neurčil žalovanej čas splnenia dlhu žalobcovi (t.j. čas, dokedy bola žalovaná povinná nahradiť žalobcovi škodu spôsobenú trestným činom), bola žalovaná povinná splniť dlh prvý deň po tom, čo ju žalobca o splnenie požiadal. Keďže vykonaným dokazovaním bolo zistené, že žalobca na splnenie dlhu žalovanú nijako nevyzval, nemohla byť žalovaná v omeškani až do doby, kedy jej bol doručený návrh žalobcu na začatie konania v tejto veci, ktorý sa považuje za kvalifikovaný

žiadosť žalobcu o splnenie dlhu; návrh bol žalovanej doručený 11. októbra 2011. Z týchto dôvodov žalobcovi prislúcha úrok z omeškania iba od 12. októbra 2011 do zaplatenia, a to len v zákonnej výške určenej podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. k tomuto dňu, teda 9,5% ročne. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 4 O.s.p., prihliadnuc na neúspech žalobcu v prevažnej časti, avšak tiež na dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 150 ods. 1 O.s.p.) na strane žalovanej, ktorá doposiaľ neuhradila ani istinu dlžnej sumy napriek tomu, že jej táto povinnosť bola uložená právoplatným trestným rozkazom.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Predovšetkým namietal, že odvolací súd nesprávne aplikoval na vec ustanovenia Občianskeho zákonníka o náhrade škody. Sumu, ktorú je žalovaná povinná žalobcovi vrátiť, treba považovať za bezdôvodné obohatenie získané bez právneho dôvodu (§ 451 a nasl. Občianskeho zákonníka), nakoľko ide o prostriedky vylákané na kúpu bytu, ktorý však žalovaná pre žalobcu nikdy nekúpila a jemu nepredala. Žalovaná je preto povinná vrátiť aj úžitky z neho (§ 458 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Nemožno súhlasiť ani s právnym záverom odvolacieho súdu, ktorým vyslovil, že žalovaná sa dostala do omeškania až dňom nasledujúcim po doručení žaloby. Žalobca totiž už pred podaním žaloby viackrát žalovanú na vrátenie dlžnej sumy vyzval, „samozrejme aj s jej príslušenstvom.“ Žalovaná na tieto výzvy reagovala vrátením sumy 9.958,18 €, teda do omeškania so zvyškom dlhu sa dostala najneskôr nasledujúcim dňom. Za moment oboznámenia sa žalovanej so svojou povinnosťou splniť dlh možno tiež považovať deň nasledujúci po dni, kedy jej bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia pre trestný čin podvodu. Napokon žalovaná už pri vylákaní finančných prostriedkov od žalobcu musela vedieť, že takým konaním pácha trestný čin a že vylákané peniaze bude musieť žalobcovi vrátiť; v omeškaní s ich vrátením tak bola už nasledujúci deň. Z týchto dôvodov žalobca navrhol, aby dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadрила.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) skúmal najskôr,

či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý splňa zákonnú podmienku prípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 1 O.s.p. (ide o zmeňujúci rozsudok), s výnimkou výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti zaplataenia 9,5% ročného úroku z omeškania zo sumy 24.895,44 € za obdobie 12. októbra 2011 do zaplataenia. Keďže prípustnosť dovolania proti tejto (potvrdzujúcej) časti rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva ani z ďalších ustanovení § 238 O.s.p., upravujúcich prípustnosť dovolania proti rozsudku, a v dovolacom konaní nevyšla najavo (§ 242 ods. 1 O.s.p.) ani žiadna z väd spôsobujúcich jej zmätočnosť podľa § 237 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „§ 237 O.s.p.“), je dovolanie proti nej neprípustné; preto ho dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

II. Po vyriešení otázky prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal tým, či sú dané dôvody dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

II/a. Dovolanie smeruje voči rozsudku odvolacieho súdu ako celku. Pokiaľ však dovolateľ namieta nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia v časti prevyšujúcej zaplatenie 9,5% ročného úroku z omeškania zo sumy 24.895,44 € za obdobie 12. októbra 2011 do zaplatenia, a zároveň tvrdí, že jeho nárok bol odvolacím súdom nesprávne posúdený ako náhrada škody (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), je jeho dovolanie nedôvodné.

V prejednávanej veci je potrebné vychádzať z § 135 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého je súd o.i. viazaný rozhodnutím príslušného orgánu o tom, že bol spáchaný trestný čin. Týmto rozhodnutím je trestný rozkaz Okresného súdu Nové Zámky z 21. januára 2011 sp. zn. 3 T 220/2010, právoplatný 22. februára 2011, ktorým súd uznal žalovanú (obžalovanú) vinnou z trestného činu podvodu a uložil jej (v adhéznom konaní) povinnosť nahradiť žalobcovi (poškodenému) škodu vo výške 24.895,44 €, ktorú mu trestným činom spôsobila. Možno preto dospieť k záveru, že právna povaha nároku žalobcu, t.j. náhrada škody, bola určená už v trestnom konaní, v ktorom bola žalobcovi právoplatne prisúdená istina. Keďže úroky z omeškania sú svojou povahou (len) príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), musia sledovať rovnaký právny režim ako samotná pohľadávka, teda musia byť posudzované podľa rovnakých zákonných ustanovení.

Výška úrokov z omeškania je kogentne upravená ustanovením § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Podľa § 3 ods. 1 citovaného nariadenia, účinného k 12. októbru 2011, odkedy odvolací súd žalobcovi úroky z omeškania priznal, bola výška úrokov z omeškania o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 12. októbru 2011 predstavovala 1,5%; odvolací súd teda postupoval správne, keď žalobcovi od tohto dňa priznal úroky z omeškania len vo výške 9,5%, a nie 11%, ako žalobca požadoval. Z tohto dôvodu dovolací súd dovolanie žalobcu v časti prevyšujúcej zaplatenie 9,5% ročného úroku z omeškania zo sumy 24.895,44 € za obdobie 12. októbra 2011 do zaplatenia (t.j. v časti, ktorej predmetom je rozdiel vo výške úrokov z omeškania) zamietol.

II/b. V časti, ktorou dovolateľ namieta nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia, ktorým zmenil rozsudok prvostupňového súdu a žalobu o zaplatenie úrokov

z omeškania zo sumy 24.895,44 € celkom za obdobie od 24. apríla 2004 do zaplatenia, zamietol, je jeho dovolanie dôvodné.

Žalovaná bola trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky z 21. januára 2011, sp. zn. 3 T 220/2010, právoplatným 22. februára 2011, zviazaná zaplatiť žalobcovi náhradu škody, pričom čas splnenia tejto povinnosti určený nebol. Treba preto vychádzať z § 563 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je v takom prípade dlžník povinný plniť dlh prvého dňa po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Určenie dňa, kedy veriteľ dlžníka o splnenie dlhu požiadal, má zásadný význam pre posúdenie začatia prípadného omeškania dlžníka. Forma výzvy k splneniu dlhu nie je predpísaná, postačí preto aj ústny prejav. Za kvalifikovanú výzvu sa považuje aj žaloba, v ktorom prípade splatnosť nastáva prvý deň po doručení žaloby dlžníkovi. Aj páchatel' trestného činu je v omeškaní nasledujúci deň po dni, kedy bol požiadaný poškodeným o zaplatenie dlhu (spôsobenej škody). Tým, že v trestnom konaní sa spravidla páchatel' dozvie o tom, že bol veriteľom požiadaný o splnenie dlhu, a to treba zdôrazniť, najneskôr pri preštudovaní spisu, nie je vylúčené, že bol poškodeným vyzvaný na splnenie dlhu (dozvedel sa o uplatnenom nároku) inokedy, a teda aj skôr (porovnaj napr. aj rozhodnutia najvyššieho súdu z 30. januára 2013 sp. zn. 6 MCdo 22/2011, z 29. septembra 2012 sp. zn. 7 MCdo 15/2011)

Podľa dovolacieho súdu odvolací súd sa pri stanovení momentu, kedy sa žalovaná dostala do omeškania s plnením dlhu, vyššie uvedenými zásadami dôsledne neriadil, a preto jeho rozhodnutie v napadnutej časti nie je možné považovať za vecne správne.

Žalobca sa v konaní domáhal úrokov z omeškania zo sumy 24.895,44 € celkom za obdobie od 24. apríla 2004 do zaplatenia. Začiatok omeškania žalovanej založil na skutočnosti, že k podvodnému vylákaniu poslednej z viacerých finančných čiastok žalovanou došlo 23. apríla 2004. S týmto tvrdením sa žalovaná nestotožnila; jej zástupca už na prvom pojednávaní vo veci na súde prvého stupňa uviedol, že úrok z omeškania možno žalobcovi priznať „najskôr odo dňa vznesenia obžaloby v decembri 2010“ (zápisnica o pojednávaní na č.l. 54-57 spisu), a následne na ďalšom pojednávaní opakovane poukázal na to, že omeškanie nemohlo nastať pred rozhodnutím o trestnom rozkaze, resp. pred jeho právoplatnosťou (zápisnica o pojednávaní na č.l. 99-101 spisu). Na pojednávaní odvolacieho súdu zástupca žalovanej uviedol, že žalovaná sa o svojej povinnosti „vrátiť nejaké prostriedky“ žalobcovi mohla dozvedieť až v prípravnom konaní, pričom uznesenie

o vznesení obvinenia jej bolo doručené „niekedy v decembri 2009“ (č.l. 144-145 spisu). Medzi účastníkmi konania teda od počiatku existoval rozpor v otázke určenia začiatku omeškania žalovanej s plnením jej dlhu voči žalobcovi. Odvolací súd a rovnako aj súd prvého stupňa si s ohľadom na predmet konania museli byť vedomé toho, že vyriešenie tejto otázky je pre rozhodnutie o nároku žalobcu zásadné; napriek tomu jej riešeniu nevenovali dostatočnú pozornosť. Nevykonali dokazovanie (napr. súvisiacim trestným spisom) potrebné za účelom zistenia, kedy žalobca žalovanú o splnenie dlhu požiadal, resp. kedy najneskôr sa žalovaná (preukázateľne) mohla o svojej povinnosti plniť dlh dozvedieť. Nežadovážili si tak dostatočný skutkový podklad pre správne posúdenie veci, preto je ich rozhodnutie predčasné.

Z uvedených dôvodov dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v časti úrokov z omeškania zo sumy 24.895,44 € celkom za obdobie od 24. apríla 2004 do zaplatenia zrušil (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. apríla 2015

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková